

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER:
szombaton és egyes rend-
kívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi közlevéltár (város-
háza, földszint 7. sz. Ide
küldendők a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

== Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS. ==

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

15,953/16,313—1911. rfk. sz.

Szabályrendelet tervezet

a gyaloguton való közlekedés biztosítása tárgyában.

1. §.

A járdákat és a fasorok közti gyalogutakat, továbbá a villamos vasut közti területet (ugynevezett nyomtávolságot) kocsikázásra, szánkázásra, lovaglásra, talyigák, vagy targoncák általi terhek tovaszállítására, valamint kerékpározásra használni, azokon lábas jóságokat vezetni, vagy hajtani nem szabad.

2. §.

A járdáknak hordozható kirakatok és árucikkek általi elfoglalása meg nem engedtetik, sőt a járdán kívül eső térre nem szabad semminemű tárgyakat kirakni; azonban cukrászdák és nagyobb kávéházak előtt a járdán kívüli téren virágállványok, a járdán pedig asztalok és padok felállítása bizonyos díj lefizetése mellett a tanács által megengedhető.

3. §.

Allandó kirakat, tartályoknak — portálek — állítására tanácsai engedély kívántatik: ez engedély a tanács által bármikor visszavonathatik, ha azt közlekedési, vagy egyéb rendőri tekintetek kívánatossá teszik, anélkül, hogy ez okból az illető bármilyen kártérítést igényelhetne.

4. §.

A házak előtti járdákat kötelesek a háztulajdonosok tisztán tartani, különösen pedig azokról a sarat, havat és jeget azonnal és teljesen letakarítani; ónos, illetve sikos idő beálltával a járdát, vagy ahol az nincsen, a ház elejét legalább is 1 méter szélességben homokkal, vagy fűrészporral behinteni, s egyáltalában mindenkoron gondoskodni arról, hogy az sikos s így veszélyes ne legyen.

5. §.

A gyalogjárda tisztántartásáért s azért, hogy az a sikos idő esetén is veszélytelenül járható legyen, mindenkoron az illető háztulajdonos a felelős és felelősséget csakis írásbeli szerződés útján ruházhatja át lakójára, házgondnokára, vagy házmesterére és csakis olyképen, hogy az egész ház előtti gyalogjárda tisztántartásáért csakis egy lakó vagy házmester lehet felelős.

A házban lévő üzlettulajdonosok csakis az üzletükből kifolyólag keletkező szemetet, illetve hulladékokat tartoznak saját költségükön és felelősségük mellett az üzlethelyiségük előtti járdáról azonnal felsepertetni s onnan elszállíttatni; az üzlethelyiségek előtti gyalogjárda egyéb-

kénti tisztántartásáért azonban az illető háztulajdonos a felelős.

6. §.

Az üzlethelyiségek elébe, a gyalogjárda, az üzletek előtti lépcsőre avagy a kirakatok párkányaira semmisem rakható ki, még azon esetben sem, hogyha azok az üzletek ajtóihoz, vagy a kirakathoz hozzá is erősítettnek.

A Piac-utca kivételével a többi utcákon az üzlethelyiségek elé, az üzletajtók, vagy kirakatok mellé mindkét oldalon, az illető háztulajdonos beleegyezése esetén, közvetlen a falra, avagy csinosabb, s befestet deszkára, illetve üvegajtóval ellátott szekrénybe téve árúk kirakhatók, olyképpen azonban, hogy az árúk az üvegajtóval ellátott szekrényvel együtt semmi esetre sem foglalhatnak el 1 méternél szélesebb területet és a faltól számítva semmi esetre sem jöhetnek kiljebb tiz centiméternél és minden esetben oly erősen kell, hogy a falhoz erősítsenek, hogy az árúk a legnagyobb szélben sem lógnanak.

Ponyva, ernyők, lámpák és cégtáblák a járdától számítva, csakis 2 és 1/2 méternyi magasságban alkalmazhatók és az előbbieknél a járdához zsineggel, vagy póznákkal megerősítése tilos.

7. §.

Az üzletek előtt elhaladó, avagy az üzletek kirakatai előtt megálló közönséget vásárlás céljából az üzletekbe csalogatni avagy más üzletek kirakatai mellől a közönséget saját üzletük elé csalogatni tilos, s az egyes üzlettulajdonosok, illetve megbízottjai, valamint alkalmazottaik ezen cselekedete kihágást képez.

8. §.

A falból kiálló üzleti cégtáblák, avagy bármiféle reklámtáblák a Piac-utcán és az ebből nyíló főbb utcákon egyáltalán nem alkalmazhatók s amennyiben ilyenek volnának, a szabályrendelet életbeléptetésétől számított 3 hónapon belül eltávolítandók. Más mellékutcákban kiálló cégtábla, vagy reklámtábla csakis 2 és fél méter magasságban alkalmazható és legfeljebb egy méternyi kiszögeeléssel. Üzletek és üzleti kirakatok megvilágosítására szolgáló lámpákra cégfelírás és semmiféle reklám nem alkalmazható. A városi tanács engedelmével azonban csinos, a földtől legalább is 2 és fél méter magasságú és a gyalogjárda szélétől kiljebb nem szögelő és a mérnöki hivatal által közbiztonság tekintetéből nem kifogásolt reklámlámpák alkalmazhatók.

9. §.

A járdáknak, gyalogutaknak állandó elfoglalása tilos; tilos továbbá azoknak szükség nélküli időközi elfoglalása is, mihez képest az időközi elfoglalás is csak úgy enged-

telik meg, ha a föl- vagy lerakás a járdák, a gyalogutak időleges elfoglalása nélkül meg nem történhetik. A lerakodásnak haladéktalanul és megszakítás nélkül kell történnie. Lerakódás közben a járdát, szegélyköveket, lámpaoszlopokat, fákat és egyéb köztulajdont képező tárgyakat megrongálni tilos.

Rongálás esetén az ezzel elkövetett kihágástól eltekintve a kár is megtérítendő.

10. §.

A járdákon és gyalogutakon kerékpárral, kézikocsival, talyigával, puttonnal, pékkosárral, vagy nagy kosarakkal, hentes, mészáros gyékény hustartánnyal stb., szóval oly nagyobb térfogatu tárgyakkal, melyek a járdán a közlekedést akadályozhatják, vagy olyan, bár kisebb térfogatu tárgyakkal és szennyes ruházattal, melyek a közlekedő közönség öltözetét beszennyezhetik, járni és az (utvonalon) uttesten keresztül vezető átjárókon kocsit vagy más egyéb járművet megállítani s vesztegeltetni nem szabad.

11. §.

A járdák oltalom-ágásokkal látandók el mindazon helyen, ahol ezek felállítását a hatóság kívánja s az ágásoknak a földszinén felül levő magassága egy méternél kevesebb nem lehet.

12. §.

A járdák mellé ültetendő előfák helyének kijelölése a városi mérnöki hivatal feladata.

13. §.

A járdákat, különösen az udvarokról kivezető vízvezető csatornák készítése alkalmával felbontatlan hagyni és egyébként azokat, valamint az oltalom-ágásokat, a járda mellé a városi hatóság, vagy magánosok által ültetett előfákat rongálni nem szabad.

14. §.

Építkezések alkalmával az állványfákat a gyalogjárdára állítani, vagy e célból az aszfalt, beton, téglá vagy bármely minőségű járdát felbontani hatósági engedély nélkül tilos.

Az építkezéshez szükséges állványok — kivéven a hatósági engedély esetét — a járdán kívül eső területen helyezendők el s az ennek folytán felszedett kövezet az építkező költségén, a városi mérnöki hivatal utasítása, szerint, burkoló-mester által állítandó helyre.

Az építkezéshez szükséges állványok akkép állítandók fel, hogy a gyalog közlekedés akadályozva és veszélyeztetve ne legyen. A gyalogjárda feletti állványrész kettős deszkázattal burkolandók oly módon, hogy ott építési anyag törmelék le ne hullhasson.

Ha építkezés miatt utcai lámpák lebontása szükséges, az a rendőrfőkapitányságnál bejelentendő. A lebontott lámpák visszahelyezéséig az építető a gyalogjárdát saját ideiglenes lámpáival köteles világíttatni.

15. §.

A gyalogjárdák felülete csak a hatóság, esetleg annak engedélyével sülyeszthetők, bonthatók vagy emelhetők, ennél fogva a gyalogjárdák önkényű megbontása, felületüknek változtatása kihágást képez.

16. §.

Téli időben a gyalogjárdára fagyott havat, jeget a gyalogjárdáknak megkiméltése céljából baltával vagy más éles,

hegyes eszközzel felvágni tilos; a járdához fagyott hó, jég olvadása esetén lekaparandó, addig a gyalogjárda a 4-ik pont értelmében behintendő.

17. §.

Mindazok, kik ezen szabályrendeletben foglalt rendelkezéseket be nem tartják, kihágást követnek el s 1 koronától 100 káronig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 3 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetnek. A kiszabott pénzbüntetések az 1901. évi XX. t.-c. 23. §-ában megállapított célokra fordítandók.

18. §.

Jelen szabályrendeletbe ütköző kihágások felett első fokban a rendőrfőkapitányság, második fokban a városi tanács, harmad fokban a m. kir. belügyminiszter ítélkezik.

19. §.

Ezen szabályrendelet életbeléptetésével az 1894. évi május hó 25-ik és 26-ik napjain tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlésből kiadott s a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszter ur által 1894. évi augusztus hó 2-án 63,658—III/a. szám alatt megerősített 72/4528—1894. bkgy. számú szabályrendelet hatályon kívül helyeztetik. Debreczen, 1912 márc. 5.

Rostás István,
rendőrfőkapitány.

Körrendelet.

40,000.
VI—a./1911. B. M. számú körrendelet.

A gépjármű-vezetőket előkészítő tanfolyam felállítása és megnyitása.

(Valamennyi törvényhatóságnak és a Budapest székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányának.)

A gépjármű-vezetőket előkészítő tanfolyam szervezeti szabályzatát a 40,000—1912. B. M. számú rendelettel kibocsátván, a tanfolyam megnyitásának idejét folyó évi május hó 14. napjára engedélyeztem.

A tanfolyam szervezésével a magyar automobilizmus fejlesztése és a közuti forgalom biztonságának előmozdítása érdekében módot kívántam nyújtani arra, hogy egyrészt azok, akik a gazdasági téren mindinkább tért hódító gépjárművek vezetésével hivatásosan foglalkozni szándékoznak, másrésztől gépjármű tulajdonosok rendszeres elméleti tanítás és gyakorlati oktatás útján szakszerűen képzett jártassággal szerezhessék meg a gépjármű-vezetői képesítést, illetőleg a gépjármű ismeretéhez szükséges tudnivalókat.

Nem kétlem, hogy ugy az automobil-tulajdonosok, mint azok is, akik gépjármű-vezetői foglalkozásra akarják magukat adni, az előkészítő tanfolyam előnyeit fel fogják ismerni.

Végül felhívom a törvényhatóságot, hogy a gépjármű-vezetőket előkészítő tanfolyam igazgatósága által kibocsátott mellékelt „Felhívás“-nak a törvényhatóság területén minél szélesebb körben közzé tétele iránt haladéktalanul intézkedjék.

Budapesten, 1912. évi április hó 20-án.

Gróf Khuen-Héderváry Károly.

Melléklet a 40,000—1912. B. M. számú körrendelethez.

Felhívás.

A gépjármű-vezetőket előkészítő tanfolyam, mely belügyminiszteri fenhatóság alatt áll, folyó évi május hó 14-től, folyó évi július hó 5. napjáig tartja Budapesten az első

tanfolyamot a belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök ur folyó évi április hó 20. napján 40,000—1912. szám alatt kelt magas rendeletével nyert engedélye alapján.

A tanfolyam célja, hogy rendszeres elméleti és gyakorlati tanítás útján a gépjárművek szerkezetével, működésével, kezelésével és javításával megismertesse azokat, akik ily munkákat végezni szándékoznak, vagy az ily munkákat csak megismerni kívánják és hogy a tanfolyam sikeres elvégzése után a gépjárművezetői képesítést szakszerűen képzett jártassággal megszerezhessék.

E célból a tanfolyam épületében Budapesten, X., Százados-utca 14. szám alatt, vasárnapok és ünnepnapok be nem számításával, 42 napon át este 7 órától 1/2 9 óráig előadások tartatnak; ugyanezen idő alatt a tanfolyam műhelyében szakszerű vezetés mellett a hallgatók csoportokban reggel 7 órától este 6 óráig, délben másfél órai megszakítással műhelygyakorlatokon gyakorlati oktatást nyernek, amelynek időtartama a hallgatók gyakorlati előképzettségének megfelelően állapíttatik meg és végre ugyanezen idő alatt a hallgatók csoportokban a tanfolyam gépjárművein a gépjárművezetést tanulják.

A felvételnél figyelem lesz fordítva arra, ha a folyamodó megfelelő előképzettséggel rendelkezik, például, aki valamely szakiskolát végzett, ha gépész, mechanikus vizsgázott gépezelő és aki már mint szerelő a gyakorlatban huzamosabb időt töltött.

Felvehetők azonban a tanfolyamra azok is, akik semmiféle fémipari gyakorlatot nem mutatnak ki (nincs meg a kellő előképzettségük), de az ily hallgatók a műhelygyakorlatot megelőző előkészítő-gyakorlatokon való részvétellel utaltatnak.

Az előkészítő-műhelygyakorlatok 12 napon át folynak, reggel 7 órától este 6 óráig, délben másfél órai megszakítással.

Azon tanfolyam-hallgatók számára, akik a baleseteknél első-segélynyújtásra szükséges tudnivalókat még nem ismerik, illetőleg e tárgyból még vizsgát nem tettek, a tanfolyam keretében az első-segélynyújtásról gyakorlatokkal kapcsolatos előadások tartatnak.

Az elméleti oktatás kiterjeszkedik a mechanika, fizika és kémia köréből szükséges alapismeretekre, a kazánok, gőzgépek, motorok, gépjárművek és azok összes részeinek, továbbá az elektromos generátorok és motoroknak szerkezeti megismertetésére, végre a közigazgatási, büntető és magánjognak a gépjárművekre vonatkozólag szükséges lényeges rendelkezéseinek ismertetésére.

A műhelygyakorlatok kiterjeszkednek a motorok és az összes gépjármű-alkatrészek működésének megismertetésére, továbbá a gépjárművek és főleg azok motorainak üzemi kezelésére, a hibák felkutatására és a karbantartásánál szükséges jártasság elsajátítására.

A gépjárművezetésben való oktatás (gyakorlás) a tanfolyam gépjárművein oktató-gépjárművezetők állandó szakszerű vezetése mellett történik. A gyakorlatok egy kisebb típusú könnyű kocsival vezetésével kezdődnek és egy nagymunkabírású motorral felszerelt és nagy sebességgel járó kocsival fejeztetnek be.

A tanfolyam vezetősége a székesfővárosban vagy környékén alkalmazásban levő hallgatókat a gyakorlatokra úgy osztja be, hogy azok, akik valamely szakiskolát végeztek, vagy gépészek, mechanikusok, vagy más rokonszakmájú iparbeliek, elvégezhessek a tanfolyamot anélkül, hogy foglalkozásukat egy hétnél hosszabb időre megszakítanák,

illetőleg munkájuk alól munkaadójuktól egy hétnél hosszabb felmentésre volna szükségük.

A tanfolyam rendes hallgatója életének 18. évét betöltött, erkölcsileg kifogástalan, magyarul olvasni és írni tudó, testileg és szellemileg ép és egészséges egyén lehet.

A rendes hallgatók, akik a tanfolyamot rendszeresen látogatták és a gyakorlatokon kellő előmenetelt tanúsítottak, a záróvizsgára bocsáttatnak, melynek sikeres letévése után bizonyítványt kapnak.

A tanfolyam rendkívüli hallgatója lehet az, aki életének 16. évét betöltötte és nem óhajtván a gépjármű vezetésével hivatásszerűen foglalkozni, az előadásoknak, vagy a gyakorlatoknak egyes részeire kíván beiratkozni.

Ily hallgatók vizsgát nem tehetnek, de a tanfolyamon hallgatott vagy gyakorolt tárgyak alapján látogatási bizonyítványt kapnak.

Sem a rendes hallgatók záróvizsga-bizonyítványa, sem a rendkívüli hallgatók látogatási bizonyítványa a gépjárművezetésre magában véve még nem jogosít.

Azok számára azonban, akik a tanfolyam záróvizsgáját sikerrel letették és a gépjárművezetői igazolványt a tanfolyam elvégzése után folytatólag megszerezni óhajtják, az 57,000—1910. B. M. számú rendelettel kiadott Gépjárműszabályzatban előírt vizsga előre kijelölendő csoportokban tartatik. E célra a Budapesten vizsgázók részére a vizsgához szükséges gépjármű, a tanfolyam oktató-gépjárművezetőjének felügyelete alatt, rendelkezésre bocsáttatik.

A tanfolyamot végzett és sikerrel vizsgát tettek gépjárművezetői vizsgájának elméleti része, a műszaki rész kikapcsolásával, csupán csak a közúti forgalomra tartozó és a vonatkozó helyi rendőrhatalósági szabályok ismeretének megvizsgálására, a gyakorlati része pedig csakis a gépjárművezetésben való jártasságnak megvizsgálására terjed ki.

A tanfolyam hallgatásáért fizetendő díjak a következőképp vannak megállapítva: beiratási díj 20 korona, tandíj 200 korona.

Ezen díjak a felvételi folyamodvány benyújtása alkalmával fizetendő és ezen díjakba bele van értve a gyakorlatoknál szükséges gépjárművek használata is.

A záróvizsga díja 20 korona.

Azok, akik fémipari gyakorlatot nem mutatnak ki (nincs meg a kellő előképzettségük) és ennél fogva a műhelygyakorlatot megelőző előkészítő gyakorlatra utaltatnak, ezen előkészítő műhelygyakorlatokért még külön 50 korona díjat tartoznak fizetni, amely összeg a felvétel után a tanfolyam megkezdése előtt fizetendő.

Aki a tanfolyamra akár rendes, akár rendkívüli hallgatói minőségben beiratkozni kíván, ezen szándékát személyesen vagy írásban folyó évi április hó 25-dik napjától, folyó évi május hó 10. napjáig köteles bejelenteni a gondnoknak a tanfolyam hivatalos helyiségében (Budapest, X., Százados-utca 14. sz.) hétköznapi délután 5—7 óra között.

A folyamodó, a gondnoktól kapott postatakarékpénztári befizetési lappal a beiratási díjat és tandíjat a tanfolyamnak befizeti és a tanfolyam igazgatóságához címzett, egykoronás bélyeggel ellátott írásbeli folyamodvánnyal kéri felvételét a tanfolyamra.

A folyamodványban megjelölendő, hogy az illető rendes vagy rendkívüli hallgató kíván-e lenni és ez utóbbi esetben, mely előadásokon vagy gyakorlatokon kíván részt venni, megjelölendő továbbá a folyamodó lakáscíme és hogy mely postahivatalnál és mely számú befizetési lappal fizette be a beiratási díjat és tandíjat a postatakarékpénztárnál a tanfolyamnak.

A folyamodvánnyal együtt benyújtandók:

1. a jelentkezőnek születési anyakönyvi kivonata,
2. a jelentkező új keletű hatósági erkölcsi bizonyítványa.

A rendes hallgatói minőségben beiratkozni óhajtók ezenkívül benyújtani kötelesek:

- a) hatósági orvosi bizonyítványt arról, hogy nem szenvednek oly testi vagy szellemi fogyatkozásban, amely őket a gépjárművezetésre alkalmatlanná tenné;
- b) a jelentkező iskolai képzettségéről szóló bizonyítványt;
- c) a jelentkező folyamodása-idejébeli és az ezt megelőző foglalkozását igazoló bizonyítványokat vagy egyéb ilyenmű okmányokat, amelyek azt is igazolják, hogy a tanfolyam tartama alatt foglalkozásától megvált-e, vagy pedig a tanfolyam elvégzése céljából foglalkozásának teljesítésétől a meghatározandó szükséges időre felmentést nyer;
- d) a budapesti Mentő-Egyesületnél vagy más tanfolyamon esetleg már megszerzett bizonyítványt, amely igazolja, hogy a jelentkező a baleseteknél első-segély nyújtására szükséges tudnivalókról sikeresen vizsgázott.

A tanfolyam igazgatósága a folyamodót a tanfolyam megkezdése előtt értesíti a tanfolyamra történt felvételéről, vagy annak mellőzéséről. Aki nem vétetik fel a tanfolyamra, befizetett beiratási és tandíjat visszakapja.

Budapesten, 1912. évi április hó 20-án.

A gépjárművezetőket előkészítő tanfolyam igazgatósága.

Gépjárművezetőket előkészítő tanfolyami kinevezések.

A belügyminiszter Schmank Emil okleveles gépész mérnök, műegyetemi rendes tanárt, az Országos Automobil-Szakértőbizottság elnökét a gépjármű-vezetőket előkészítő tanfolyam felügyelő elnökévé az 1912—1914. év tartamára kinevezte.

60.000
VII—d. /1912. B. M. számú körrendelet.

A köztisztaság fentartása.

(Valamennyi törvényhatóságnak.)

A kolera az országot ez idő szerint közvetlenül nem fenyegeti ugyan, mégis megokoltnak tartom, hogy a köztisztaság fentartására fokozott figyelem fordítassék és már most foganatosittassanak azok a köztisztasági rendszabályok, amelyek a kolera fellépésének meggátlása és esetleges elterjedésének korlátozása érdekében is jelentőséggel bírnak. Ez okból indokoltnak látom a köztisztaság fentartása érdekében 1911. évi április hó 27-én 64,610. szám alatt kelt körrendeletben foglalt rendelkezéseket felújítani.

1. Intézkedni kell az iránt, hogy a városok, illetőleg a községek területén az 1908:XXXVIII. t.-c. 2. §-ának végrehajtása és általában a köztisztaság megőrzése a legnagyobb szigorral eszközöltessék. E célból városokban az I. foku egészségügyi hatóságok közegei, községekben a községi jegyző és bíró, lehetőleg az illetékes hatósági orvos közbenjöttével, helyszíni vizsgálatot tartsanak mindazon helyeken, ahol úgy általában a közegészség megővése, mint különösen a kolera elleni védekezés szempontjából a köztisztaság fentartására különös gondot kell fordítani.

2. Meg kell vizsgálni az utcákat, utakat, tereket, kiránduló-, üdülőhelyeket és gondoskodni kell, hogy e helyeken, valamint az ott levő nyilvános vizelőkhben és árnyékszékeken a tisztaság szigoruan fentartassék és a szükséges időszakos fertőtlenítések legpontosabban végrehajtsanak.

Gondosan meg kell szemlélni a közhelyeken készi-

tett, vagy lefektetett csatornákat, árkokat, folyókákat és haladéktalanul végre kell hajtani az esetleg szükséges javításokat és tisztogatásokat avégből, hogy azokban a szennyvizek akadálytalan lefolyása biztosítva legyen; intézkedni kell, hogy az esetleg mégis pangásnak kitett szennyvizek megfelelően fertőtlenitessenek.

4. Megvizsgálandók az összes középületek, ahol sok ember fordul meg, továbbá a vendéglők, szállodák, kávéházak, cukrászdák, iskolák, óvodák, műhelyek, gyárak, ipartelepek, a tisztaság fentartásának és az egészségügyi rendszabályok foganatosításának ellenőrzése végett.

5. Vizsgálatot kell tartani a köz- és magánépületek udvaraiban is és a szükség szerint intézkedni kell, hogy különösen az árnyékszékek, a szemét- és trágyagödörök oly módon legyenek gondozva, hogy tartalmuk sem a talajt, sem a levegőt ne szennyezze.

6. Különös gonddal és szigorral kell ellenőrizni a tisztaság fentartását azokban a lakásokban, ahol a lakás tulajdonosa, illetőleg bérlője, keresetszerűen több albérlőt, vagy ágyrajárót fogad lakásába, továbbá a tömeglakásokban, munkás- és cselédlakásokban, keresetnélküliek és hajléktalanok menedékhelyein. E helyeken nem csupán a tisztaság fentartása, hanem a zsufoltság megakadályozása iránt is szigoruan intézkedni kell. Figyelemmel kell lenni e helyeken arra is, hogy elegendő tisztántartott és megfelelően fertőtleníthető árnyékszékek álljanak rendelkezésre.

7. A kolera elleni védekezés szempontjából különösen nagy jelentősége van annak, hogy az ivóvizet szolgáltató források, kutak és berendezések mindennemű szennyeződéstől megóvassanak. Evégből gondoskodni kell arról, hogy az ivásra használt kutak városokban fedéllel legyenek ellátva. Falvakon a merítő vedreket olyan kereszt-pánttal kell ellátni, amely megakadályozza, hogy a vizet merítő saját edényét a vederbe merítse s ezzel a vedret esetleg megfertőztesse. A kutak környékét fel kell tölteni, nehogy az ellocsolt és beszennyeződött viz a kutba visszafolyhasson. Falvakon azon kutak közvetlen környékét, ahová itatásra marhákat hajtának — nehogy az állatok a talajt sárrá tapossák — ki kell kavicsolni, avagy kövel, téglával burkolni kell. Szigoruan el kell tiltani, hogy ivásra használt kutak közelében ruhát, vagy edényt mosanak; ivásra alkalmatlan szennyezett vizek fogyasztását el kell tiltani.

8. Az ivóvizek tisztaságának megőrzésénél nem kevésbé jelentős feladata a hatóságnak az áruba bocsátott élelmiszerek tisztaságának és romlatlan voltának ellenőrzése. E végből a piaci rendőrséget az 1876: XIV. t.-c. 8. §-ának és az ennek végrehajtását szabályozó 1876. évi július hó 4-én 31,026. szám alatt kiadott belügyminiszteri szabályrendeletnek szigoruan szemmel tartásával fokozott eréllyel kell gyakorolni. Különös figyelemmel legyen a hatóság arra, hogy könnyen romló élelmiszereket árusító üzletekben a tisztaság gondosan fentartassék. E végből a mézárúszékeket, hentesüzleteket, tejet és tejféléket árusító üzleteket, a gyümölcs- és zöldségműveket árusítókat gyakori vizsgálatokkal ellenőrizni kell.

9. Gondosan vizsgálja meg a hatóság a vágóhidakat és intézkedjék úgy a vágóhid helyiségeinek gondos tisztántartása, mint az iránt is, hogy ott vér, trágya és egyéb hulladék a talajt ne szennyezhesse és bomlásnak indulva, a levegőt meg ne rontsa; intézkedni kell az iránt is, hogy a vágóhidakon a hidlás és a hidlás alja mésztejjel naponta fertőtlenitessék.

10. Meg kell vizsgálni a csont- és ronggyűjtőraktárakat a szemét- és hulladékgyűjtőtelepeket és intézkedni

kell, hogy e helyeken úgy a tisztaság fenntartása, mint a munkások egészségének megóvása érdekében a legmesszebbmenő intézkedések foganatosítsanak. Ha a községek belterületén netalán csont-, rongy- vagy hulladékgyűjtőtelep volna, intézkedni kell annak mielőbbi kitelepítése iránt.

11. Nyilvános helyeken, u. m. hivatalokban, iskolákban, vendéglőkben, kávéházakban, korcsmákban, vasuti indóházakban, hajóállomásokon stb. az árnyékszékeket naponta fertőtleníteni kell. A fertőtlenítés módját a hatósági orvos véleménye alapján a hatóság jelölje meg.

12. Olyan házakban, ahol árnyékszék nincsen, a hatóság a háztulajdonost árnyékszék felállítására kötelezze. Ha erre a tulajdonos szegénysége miatt képes nem volna, arra kell kötelezni, hogy legalább egy, agyaggal jól kivert gödröt csináltasson, hogy szükség esetén a fertőtleníteni való együtt legyen.

13. Falvakon figyelemmel kell lenni arra is, hogy a trágyát az utcán és nyilvános helyeken ne rakják le, az udvarokon pedig olyan helyen és a kutaktól olyan távolságban legyen lerakva, hogy a trágyalé a kutak vizét ne szennyezhesse.

Felhívom a Címet, hogy e rendelkezések lelkiismeretes végrehajtására az illetékes hatóságokat haladéktalanul utasítsa s egyúttal intézkedjék az iránt, hogy a szóban forgó rendelkezések pontos végrehajtását illetékes közegei, annak idején, minél kiterjedtebb körben behatóan ellenőrizzék és minden e téren tapasztalt mulasztás megtorlása iránt soron kívül intézkedjék.

Intézkedéseiről jelentést várok.

Intézkedéseinek miként történt foganatosításáról saját szakközveggel fogok magamnak meggyőződést szerezni. Budapest, 1912. évi márc. hó 23-án.

A miniszter helyett:

Horváth Emil s. k.,
államtitkár.

47.134—1912. IX. sz.

M. kir. Belügyminiszter.

Belügyminiszteri rendelet.

(Valamennyi vármegye és törvényhatósági joggal felruházott város közönségének, Szatmár vármegye kivételével.)

A folyó 1912. évi február hó 12-én s a rákövetkező napokon súlyos elemi csapás érte Szatmár vármegye fehérgyarmati járását.

A rendkívül gyorsan beállott időváltozás következtében a folyók kiáradván, az árviz a fehérgyarmati járás több községének határát borította el.

A legnagyobb kár Panyola községet érte, melynek belterületét is majdnem teljesen elpusztította az ár. A község 239. lakóházába hatolt be az árviz, melyeknek több mint két harmada összeomlott s a megmaradt rész is a pusztulásnak néz elébe. A lakosság összes ingósága oda veszett.

A többi községben is tetemes károkat okozott az árviz és pedig nemcsak a határban, de részben azok belterületén is.

Nagy és súlyos a károsodás, mely e községek lakosságát érte s hosszú időnek kell eltelnie, míg a veszteség pótolható lesz.

Az elemi csapás okozta első pillanatnyi nyomor enyhítésére úgy a kormányhatóság, mint a helyi járási és központi hatóságok megtették a szükséges intézkedéseket és a pillanatnyi nyomor következményeit enyhítették is, de a mindenétől megfosztott lakosság további támogatásra szorul.

Ezért fordulok az ország nemes gondolkozású és

mindenkor áldozatkész polgárságához, hogy a mostoha sorsba jutott polgártársain anyagi erejéhez mérten segítsen.

Felhívom ennél fogva Címet, hogy felhívásom közzétételével a törvényhatóság lakossága között a szatmárvármegyei árvizkárosultak javára a legszeleesebb körben gyűjtést indítson s a befolyandó adomány összegeket lehetőleg mielőbb juttassa el Szatmár vármegye alispánjához.

Budapest, 1912. évi márc. hó 29.

A miniszter helyett:

Jakabffy s. k.,
államtitkár.

Mirek.

— **Magy. kir. posta- és távirda igazgatóság 12,839—1912. számról.** Debreczen sz. kir. város tekintetes közigazgatási bizottságának. Debreczen. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur a debreczeni Homokkertbe engedélyezett postahivatalnak addig is, míg a homokkerti főut kiépül és automobil közlekedésre alkalmas lesz, gyalogjáratú összeköttetéssel való életbeléptetését megengedte. Nagyvárad, 1912 március hó 2-án. Siket, m. kir. posta- és távirda igazgató.

— **Övintézkedés.** A földmivelésügyi Miniszter leiratot intézett Debreczen sz. kir. városhoz, melyben arra kéri a várost, hogy a szíkes területeket vizsgáltsa meg és jelentést küldjön június 1-éig arról, vajjon a marokkói sáska jelentkezik-e a legelőkön.

Halálozás. Eckstein Márk Máv. főfelügyelő, városunk törvényhatósági bizottsági tagja, rövid betegeskedés után elhunyt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe. A vég-tisztességen a város képviselőiben Kovács József polgármester és Dr. Magoss György főügyész jelentek meg.

— **A tavaszi nagyvásár.** A tavaszi nagyvásár élénken folyt le városunkban. Kinálat és vételkedv volt bőven. Különösen nagy felhajtás volt lábasjóságokban.

— **Utmutató.** Konecz Ákos tb. tanácsnok s főlevéltáros elkészítette a városi közlevéltárban levő összes iratok utmutató táblázatát. Ezen mutató segítségével rá lehet találni azonnal a levéltár összes anyagaira 1547-től 1912-ig. Az utmutató nemcsak a levéltári számokat jelzi, de a különböző szobákban elhelyezett iratok helyét is feltünteti úgy, hogy a levéltár jövődö tisztviselői minden nagyobb keresés nélkül ráakadnak a legrégebbi iratokra is.

— **Piaci vizsgálat.** A rendörség a héten piaci vizsgálatot tartott és ezen alkalomból nagyobb mennyiségű romlott húst elkobzott. Az árusok sérelmet láttak ebben és küldöttésgileg panaszt tettek a polgármesternél, aki kijelentette, hogy mindaddig nem tud a panaszosoknak érdemleges választ adni, míg a vizsgálati jegyzőkönyv tartalmát nem ismeri. Csodálkozunk a panasztevőkön, akik még az ujságban is mentegetik magukat. Mert itt csak az a kérdés, hogy talált-e a vizsgálat romlott húst vagy nem? A felelet az, hogy talált, ebből az is következik, hogy ezt a romlott húst el is akarták adni, ami pedig büntendő cselekedet. Emlékezzünk csak vissza, mikor évekkal ezelőtt egész falca beteg sertést fogyasztott el gyanútlanul a város közönsége. Nagyon helyes a rendörség szigorú eljárása azokkal a lelkiismeretlen árusokkal, akik embernek nem való ártalmas élelmiszereket árulnak méregdrága pénzen.

— **A madárvédelemért.** Mivel igen sok panasz érkezett a földmivelésügyi miniszteriumhoz, hogy az ország egyes vidékein a madarakat védő és a madártojások elszedését tiltó rendelkezések dacára a hasznos szárnyas

vadakat pusztítják és különösen ezek tojásaiból eladás vagy kiköltetés révén üzletet folytatnak, amivel az egyaránt érdekes és értékes vadfajokat helyenkint immár teljesen kipusztították, a miniszter újabb rendeletet bocsátott ki. A rendelet felszólítja az ország valamennyi törvényhatóságát, hogy a már eddig kiadott miniszteri rendeleteket a közérdek megóvása érdekében a legnagyobb eréllyel és figyelemmel hajtsák végre és utasítja, hogy a legnagyobb szigorral hassanak oda, hogy a tojáslopások, azokkal való üzérkedések, illetve azok szállítása és bárminő módon történő forgalombahozatala megakadályoztassék és azok elkövetői és az elkövetésben részes tettestársak is a náluk talált bibetojások, vagy egyéb vadtojások elkobzásán kívül a legszigorubb büntetéssel sujtassanak. A tojásgyűjtésre kiadandó hatósági engedélyeknél nagy óvatosságra inti az illetékes hatóságokat és a kérelem indokainak szigorú megvizsgálására utasítja.

— **Mezei károk becslése.** A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a katonai gyakorlatok alkalmával okozott mezei károk kipuhatólása és becslése céljából kirendelt becslők napidiját ezentúl az állami és törvényhatósági tisztviselők díjazásának megfelelő mértékben állapítsák meg. Magasabb napidiját csak akkor adjanak, ha gyors eljárást kívánó esetekben a szokásos napi munkát tetemesen meghaladó rendkívüli munkásságot kellene a becslőknek egyes napokon kifejtetni. Természetes, hogy a napidijakon kívül az esetleges fuvardíjak is a szükséghez képest fölszámíthatók és az utazási költségeket is meg kell téríteni.

!! MEGJELENT !!

□ A VÁROSI TANÁCS KIADÁSÁBAN □

DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS ÉRVÉNYBEN LÉVŐ SZABÁLYRENDELETEINEK GYŰJTEMÉNYE.

Az 564 oldal terjedelmű vaskos kötet ára
2 KORONA.

Kapható a városi könyvnyomda-vállalat irodájában. **Kossuth-utca, városház-épület.**

„Ős Debreczen.”

Elbeszélések Debreczen multjából.

Irlta: **Koncz Ákos.**

A fővárosi és vidéki sajtó a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg ezen kötetről, mely Debreczen multját rajzolja meg megfigyelő tollal.

Ára **3 korona.**

Tisztviselőknek, tanároknak, tanítóknak, nyilvános könyvtáraknak, egyesületeknek és tanulóknak 2 kor. o o

Kapható a szerzőnél:

Városház, földszint, 7-ik számú ajtó (közlevéltár.)

Hirdetmény.

A nagyerdei hidegviz gyógyintézet f. év április hó 15-én megnyílik.

Az intézet helyiségei, melyek kellő kényelemmel vannak berendezve, nyitva állanak naponta délelőtt 6 órától $\frac{1}{2}$ 10-ig a férfiak, $\frac{1}{2}$ 10 órától 1 óráig a nők részére; délután 3-tól 5 óráig nőknek, 5-től 7 óráig férfiaknak.

Orvosi rendelés hétfőn, szerdán és szombaton reggel 8—9 óráig dr. Szász Adolf tb. kerületi orvos ur által a hidegviz gyógyintézetben.

Megjegyzzi a tanács, hogy a hidegviz gyógyintézet csak az intézet orvosa, vagy csakis orvosi rendelvény alapján vehető igénybe.

A rendelvény az intézeti szolgának átadandó; ugyanott reggel 5 órától este 7 óráig kádfürdő, hétfőn, szerdán és pénteken nők, egyéb napokon férfiak által használható gőzfürdő áll a közönség rendelkezésére. Debreczen, 1912. évi március hó 28-án.

A fürdő felügyelőség.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város a főkertészeti állásának betöltésére pályázatot hirdet.

A főkertészi állás javadalmazása:

1. Évi fizetés 2400 korona, fuvarátalány 800 korona.
2. Lakbér: természetben 2 szoba, konyha, kamara.

Az állás lehetőleg f. évi október hó 1-én elfoglalandó. Megjelölendő a pályázati kérvényben, hogy mikor foglaltatja el az állást.

Pályázhatnak a budapesti kertészeti szakiskolát jó eredménnyel végzett törvényhatósági kertész, nyilvános parkkezelés vagy nagyobb magánkertészet és park kezelésében több évi megfelelő gyakorlatot igazolni tudó magyar állampolgárok.

A pályázati kérvények f. 1912. évi május hó 15-ig a városi polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be.

A pályázati kérvényhez csatolandó: hatósági orvosi bizonyítvány, lehetőleg Debreczen sz. kir. város főorvosától, keresztleveél, a képesítést és gyakorlatot igazoló bizonyítványok.

Kellően fel nem szerelt pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek.

Pályázók közül a városi Tanács szabadon választ, vagy a pályázatok mellőzésével az állás betöltéséről más uton gondoskodik.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1912. évi március hó 25-én tartott ülésében.

Városi Tanács'